

N:o 53.

Ank. till Riksd. kansli den 30 mars 1898, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af kamrarnes återremiss af lagutskottets utlåtande n:o 20, i anledning af väckt motion angående åtgärder mot missbruk af vissa äldre aktiebolags rätt att inlösa egna aktier.

I utlåtande n:o 20, i anledning af en utaf herr *Philipson* inom Första Kamraren väckt motion angående åtgärder mot missbruk af vissa äldre aktiebolags rätt att inlösa egna aktier, hemställde lagutskottet, att Riksdagen, i anledning af motionen, ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela föreskrift, att sådana aktiebolag, hvilka, enligt af Kongl. Maj:t stadfäst bolagsordning, ega rätt till inlösen af egna aktier, skola, då sådan inlösen sker, derom för vederbörlig registrering göra anmälan.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva emellertid båda kamrarne till utskottet återförvisat berörda utlåtande.

Denna åtgärd berodde, efter hvad som framgår af den vid ärendets behandling inom kamrarne förda diskussion, dels på formen för utskottets

hemställan, enligt hvilken Kongl. Maj:t skulle ega att i administrativ ordning, utan Riksdagens särskilda hörande, utfärda de af utskottet förordade bestämmelserna om registrering, dels ock derpå, att inom kamrarne uttalades betänkligheter mot åläggande af registreringspligt i den utsträckning, som af utskottet föreslagits. I detta senare hänseende framhölls särskildt, att aktiebolags inlösen af egna aktier ingalunda alltid, såsom motionären förmenat och äfven utskottet syntes anse, medförde minskning af aktiekapitalet, utan skedde i många fall sådan inlösen medelst användande af medel ur reservfonden eller andra bolagets tillgångar utom aktiekapitalet.

Då utskottet nu har att i ämnet afgifva förnyadt yttrande, vill utskottet först och främst i fråga om den af utskottet i dess förra hemställan använda form uttala, att det enligt utskottets mening ingalunda kan anses otvifvelaktigt, att hvarje ny föreskrift om registrering rörande sådana aktiebolag, hvarom nu är fråga, är af civillags natur och sålunda bör bero på Konungs och Riksdags derom gemensamt fattade beslut, utan lärer sådant bero på beskaffenheten af den registreringsföreskrift, som ifrågasättes.

Hvad under diskussionen anfördes om aktiebolags inlösen af egna aktier för andra tillgångar än aktiekapitalet gifver emellertid vid handen, att registreringsplikten i fråga om sådan inlösen måhända ej är behöflig i den af utskottet förut förordade utsträckning.

Inlösen af egna aktier med andra bolagets medel än aktiekapitalet kan dock ega rum icke blott för att minska bolagets skuld till sina egna delegare, utan äfven i ändamål t. ex. att uppehålla kursen å bolagets aktier eller att göra affärer i kursdifferenser, hvilka åtgärder, likasom att såsom pant emottaga egna aktier, äro för nya aktiebolag alldeles förbjudna; och torde, derest bestämdt förbud häremot beträffande äldre aktiebolag ej anses böra meddelas, åtminstone registrering af dylik inlösen till skydd för tredje man och allmänhetens kännedom böra föreskrifvas.

Derjemte har utskottet beaktat den inom Riksdagen påvisade möjligheten, att vid utredning i ämnet bestämmelser om allenast registrering kunna finnas otillräckliga att råda bot för de af motionären angifna missförhållanden, hvarför utskottet anser sig böra föreslå sådan form för Riksdagens skrifvelse i ämnet, att Kongl. Maj:t må ega anledning att, derest bestämmelser af civillags natur finnas för ändamålet nödiga, härom för Riksdagen framlägga förslag.

Utskottet anser sig alltså böra, i anledning af återremissen, hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herr *Philipsons* ifrågavarande motion, ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda, huru vida icke, der genom fastställda bolagsordningar medgifvits äldre aktiebolag rätt att förvärfva egna aktier i annan ordning, än lagen om aktiebolag den 28 juni 1895 bestämmer, faran för missbruk af sådan rätt lämpligen må kunna förekommas genom föreskrifter om registrering eller annorledes, samt, i den mån för sådant ändamål lagstiftning af civillags natur finnes erforderlig, förelägga Riksdagen förslag i ämnet.

Stockholm den 30 mars 1898.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.